עין משפט נר מצוה

כי מדי בהיכל מיא בעלמא קמדי. הקשה בקונטרס כה) בהקומץ *ושותט נמי פיגול דכי תניא בקבלה איפסיל וכי זריק מיא בעלמא דלא מיקבע דהתם גזירת הכתוב הוא ובהקומץ זוטא (מנחות דף מז:) תירץ דלותיה עבודה שפיגול בה נעשית כולה בקדושתה שוחט ע"מ לזרוק לו להקטיר אבל הכי דזרוק לו להקטיר וכן מקבל ע"מ לזרוק לו להקטיר אבל הכי דזרוק לו בזרוק לו מדה עבודה היא ולא קרבו כי) מתיירין העבודה בקדושתן כז) וקשה דכי פיגול בהזאות של בין הבדים לא מיקבע בהיכל מיס ניתנו אבל בהזאה דאשונה שלבדיס לא פריך דאלר הזאות שלבדיס מיא כח) דיס לומר יפגל באחרונה לו כיון דחד מקום הוי אין בכך כלום [ממו שאחרים] כסמוך לי נמי י"ל דמיתא ליה דלא הוו של בין הבדים מיא משום דלא נגמר הפיגול עד שיזרוק כל הזאות של בין הבדים אבל אוקמ של היכל לא תליא בהו גמר הפיגול כיון שאם נשפך הדם מביא פר אחר ויתמיד בהיכל ולא בין הבדים וכן הזאות של מזבח הזהב לא תלו בהזאות של היכל למיגמר בהו פיגול של היכל ולרבנן לא פריך דכיון דאין מפגלין בחצי מתיר וכ"ל דאמר מפגלין בחצי מתיר א"כ מיד בשפיגל נגמר פיגולו ואשאר מיא בעלמא קא מדי דבשלמא (כמו כן לר"מ) אי מעטא [לר"מ] משום עושה עלדעת הראשונה ופיגל בכל העבודה בכה"ג אמר רחמנא לפגל דלא משכחת פיגול אלא בחבי אלא למ"ד מעטא משום חצי מתיר מיא בעלמא קא מדי כך היא שיטת הקונטרס וא"ת כל פיגול הכי דיו א"כ לא נמצא פיגול לר"מ דכי חשיב בהו נפגל אף בשחיטה אי בקומץ וכי הדר זריק מיא בעלמא קא מדי וי"ל דלא אמרינן מיא בעלמא קא מדי אלא בעבודה אחת דאל"ל ואירע בו פסול אבל בשתי עבודות לא אמרי' מיא בעלמא קא מדי והזאות כולהו עבודה אחת ניתנו מיהו קשה דאמרינן לעיל בפרק ב' יכן בש"ס דמעילה גב: אליבא דר"י דאמר גב: אליבא דר"ש דאמר אם מחשבת המזמן קודם למחשבת המקום המפרש אילפא מחלוקת בעבודה אחת כגון שתי עבודות כגון ששחט סימן אחד בחוץ לזמנו ושני בחוץ למקומו כו' ותירץ הר"ם דסבר אילפא דפיגול הוא מרצת כרבא ור"ת פי' דלא אמרינן מיא בעלמא מדי אלא בשתי מקומות כגון שחשב בפנים ומזה בחיכל דכיון שנסתלק מבפנים נגמרה מחשבתו והשתא ניתא דבשחיטה לא נמר עד לבסוף : ג) בארבעה פרים כו'. פ"ה ששחט פר אז שעיר והזה בפנים ופיגל באחרונה ונשפך הדם ומביא אחר ופיגל נמי באחרונה בהיכל ונשפך ושחט שלישית . והזה על הקרנות בשתיקה. והאי דנקט הקונטרס מחרו קודם לקרנות לא דק דקרנות קודם וי"ל דמחרו עשה בשתיקה ומיהו קשה ז) דפ' דשלישית בא בין קרנות לשבע שעל מחרי (דאמר) [דהא אמרינן] נשפך הדם בין קרנות לשבע דמחרו אז באמצע חזור ומתחיל בראש [אא"ה שם לא נמצא זה"ל כ"א נתן מקצת מתנות שבמזבח ונשפך כו' עכ"ה] וי"ל דפיגל במוף שביעי דמחרו והרביעי בא לשעירים דסבר שעירים מעכבי וא"ה ממה הוו שעירים וי"ל דהיה נותן מתנה אחת על מחרו לעשותה שעירים וצריך לומר דפיגל באחרונה דאל"כ השאר מיא בעלמא קא מדי והאי דנקט בכל אחד נשפך הדם דבכולן (דשתינו) [גיל דצ"ל שבבי פי' שהולך בדרכי לבו עיין ערוך ערך שב] עסקינן דפיגל הרבה פעמים : ד) רבא . ס"א אביי : ה) במחשבה ופלגינו : ו) הקומץ. וא"ת האי קומץ היכי מיירי אי קודם הקטרה אבתי לא קרבו מתיירי ולא אמרינן פיגול עד שיקרבו מתיירי אפילו שעירים ואי לאחר הקטרה ג) הלא הוא עצמו הוא המתיר ובקנסרים תירץ (וכו') וקשה כו' ר"ל דלעולם איירי קודם הקטרה ובמנחות דדבר שאין לו מתיירין משקדשו בכלי הלכך אי לאו דהוא עצמו המתיר הו"א דהוא פיגול משקדשו בכלי : ז) והלבונה והקטרת : מ) הואכלו עד שיקרבו כל מתיריו שתלבונה כל הזריקה הם"ד : ע) שלא נזרק דמו כו' אחת מעכבת בהן דבשלמא : י) בעבודה אחת ושוב : יא) תיבת דם נמחק : יב) דרמבא לפגל : יג) נמי מעטא דר"מ : יד) משכחת פגול בזריקה כו' לפ"ד מעטה משום : טו) גמרה במחשבת פיגול : טז) ואחד לקרנות ואחד : יז) דכולן כפרה כפרה בפני עצמן כו' כדאלהן הוה מחבשרא עבודה כו' דפ"ינו אדר"ש ור' אלעזר לעיל בנשפך הדם במאמצע המתנות בהא מודו כו' הכא נמי הוי פיגול שהרי קרבו כו' דלא נגמרה זריקה מעולם : יח) לה לזריקה דם כו' כי חשב בחצי זריקה : יט) הקרנות דכתיב בהו ולקח כו' חד אמר שיהו מעורבין וחד אמר מזה : כ) למתן הקרנות אמר הכ"ר : כא) לעיל דאמר אם כלה : כב) אלמא קסבר ר"מ מפגלין : כג) מה"ד דתניינו ראשון דראשון : כד) למתני תו שנחן את הקומץ בשתיקה מה לי הקדים קומץ מה לי הקדים לבונה הם"ד : כה) בקונטרס קומץ ושותט נמי : כו) קרבו במתירין העבודה : כז) וקשה דכי פריך פיגל כו' מתיבת וקשה עד דתני פיגול לר"מ מוקף בחצי לבנה : כח) מיא ר"ל דפיגל באחרונה כו' אין בכך כלום כדמפרש ר"ת בסמוך : כט) תיבות פר שני נמחק : ל) מתיר הא הך עבודה : לא) נחלק דכיון דבעו שני כלים הוי פיגול משום דהוי כשני מינים ודבינו : לב) דקבלי דתחילת עבודה : לג) שהוה הראשונה : לד) לי מעטא דאין : לה) ר"ל דפלגא דקומץ אחרת אחרעא ופלגא אבקה בהאחרונה בלה דאחר ומתיבת דמיירי עד תיבת לא דהעלוהו ס"ד ל"ש : לו) קומץ פיגול דפלגא מחית אחרעא ופלגא אחרת : לז) לאכילה הייגו לשחיה : לח) קצת דאבר דחוץ : לט) מסקינן ליה ומיהו מתוך פ' הקונטרס דבגמ' משמע כו' שמפרש רבינו התם שהקומץ כולו חשיב אוכרה אחת מיעטה מעכב את רובה והחיה : מ) גרעי מאבר משום דכפרת [לשולא] אבל הקמ"ל דאיכא דקיבין קמ"ל אדרבה אבל אבר לא [מקע] אלא פלגא דשלמה בו האור . לשון מהר"ם : מא) הרצאה תוספות דאי אכלו כו' מתיירין ואי דאי העלה חציו כו' מההוא דאריעא ע"ב והא דקאמר : מב) לפי הקונטרס כו' ל"ל ק"ק

[מנחות עג:]

[מנחות עג:]

[מנחות עה:]

[מנחות עה:]

[לקמן כב: קיא. מנחות עח: יומא מז:]

[תוספתא דמנחות פ"ב מנחות עו. ע"ש בתוס']

ע' ל"ק

ל"ל והילוך בלבונה ל"ק

נ"ב מנ ע"ב ל"ק

מנחת

והא בין בין קתני קשיא *אמר מר רבי מאיר אומר פיגול וחייבין עליו כרת מכדי כרת לא מיחייב עד שיקרבו כל מתיריו דאמר מר *כהרצאת כשר כך הרצאת פסול מה הרצאת כשר עד שיקרבו כל מתיריו אף הרצאת פסול עד שיקרבו כל מתיריו והא כיון דחשיב ביה ו) בפנים פסולה כמאן דלא אדי דמי כי הדר מדי בהיכל ז) מיא בעלמא הוא דקא אדי אמר רבה משכחת לה ז) בארבעה פרים ובד' שעירים ז) רבא אמר אפילו תימא בפר אחד ושעיר אחד לפיגולו מרצה ארבעים ושלש והא תניא ארבעים ושבע הא כמאן דאמר *מערבין לקרנות והא כמאן דאמר אין מערבין לקרנות והא תניא *ארבעים ושמונה הא כמאן דאמר *שריים מעכבין הא כמאן דאמר אין שריים מעכבין : מיתיבי *במה דברים אמורים ב'בקמיצה במתן כלי ובהילוך אבל בא לו להקטרה נתן את הקומץ במחשבה ואת הלבונה בשתיקה או שנתן את הקומץ בשתיקה ואת הלבונה במחשבה רבי מאיר אומר פיגול וחייבין עליו כרת וחכמים אומרים ,אין בו כרת עד שיפגל בכל המתיר קתני מידא את הקומץ בשתיקה ואת הלבונה במחשבה ח) ופליג אימא כבר נתן את הלבונה במחשבה חדא דהיינו (ט) רישא ועוד הא תניא ואחר כך קשיא : **מתני'** (י"א) ואלו *דברים שאין חייבין עליהם משום פיגול ו) הקומץ ז) והקטרת והלבונה יז)

[מנחות יז:]

ח) [במשנה שבמזבחות לחיתת אלו]

וסא כין קתני . דמשמע לו בזו לו בזו : **אמר מר כו'** . אלמלא דמהדר לאוקומי טעמא דר"מ משום מפגלין בחצי מתיר קפריך נמי דבשלמא בקומץ ולבונה איכא למימר מפגלין בחצי מתיר אלא בחצי זריקה היכי אמר ר' מאיר פיגל : **מכדי כרת לא מיחייב** ח) **(סא וכו') עד שיקרבו כל מתיריו** . שחיכלגה עבודותיו: **דאמר מר.** בפ' שני (נעיל דף כח:) : **כיהדר מדי בהיכל מיא בעלמא קא מדי.** ונמצא אלא ט) זרק דמו הא מתנה אחת מהן מעכבת דבשלמא מפגל בשחיטה אע"ג דפסליה והדר זרק ליה לו במתשבה לו בשתיקה כיון דפיגל י) *בעבודה ושוב לא הוליא בו מחשבת פסול אחר אע"פ שזריקת דמו יא) הם פסול הוא כיון דרכי דחמנא פיגול בשחיטה דלחמרן בפרק ראשון (נעיל יב:) בדברים המצ'ליחים לידי אכילה הכתוב מדבר ע"כ בהכי אמר רחמנא יב) לפגול וזריקה זו כמו שהיא מרלה לפיגולו וכן לרבנן דבנו מחשבה בכוליה זריקה ולמאן דמוקי נמי יג) טעם דר"מ משום דעת לאחוצה לפיגול בכל העבודה בכה"ג אמר רחמנא לפגול דלא משכחת יד) לפגול בזריקה אלא בהכי אלא למ"ד טעמא משום חצי מתיר אין זריקה כיון דלא גמרה טו) מחשבת פיגול ונעשה סופה לדעת בסרה זיל הכא חצי עבודה היא וזיל הכא חצי עבודה היא : **משכחת לה.** הא דקאמר ר"מ פיגול : **בארבעה פרים.** פיגל בין הבדים בכל מתנותיו ונשפך הדם ונתנו אחר בעל הפרכת ואחר מז) על הקרנות ואחד לעיבורו של מזבח וכיון דקיימת לן בסדר יומא (דף ס.) יח) שולחו בפרה בפני עצמו ולא עבדינהו בהלכתן מתכפרה עבודה בהכי אפילו לרבנן דפליגי עלייהו דר' שמעון ור' אלעזר בנשפך הדם בתמצע מתנות בהא מודו דאין מפגלין : **ד"ה** כמ"ל :

*) נ"ל הא חד עבודה כו' ול"ש מפרש כו' הוא דקמדי כמו מתחלת עבודה לגמר עבודה דמהכי כו' ל"ק

הגהות הב"ח

(א) גמ' מדא דהיינו קמייתא ועוד : (ב) רש"י ד"ה לפיגולו מלרה וכו' כי חשיב ליה נמי בחלי זריקה ושחק וכו' לפיגול הם"ד ותמ"ל מ"ש והא דקתני וכו' תמנית הם"ד ותמר כך ד"ה הא כמ"ד : .

*) נ"ל הא חד עבודה כו' ול"ש מפרש כו' הוא דקמדי כמו מתחלת עבודה לגמר עבודה דמהכי כו' ל"ק

הגהות הגר"א

(א) [בפנים פסליה ותיכות כמאן דלא אדי דמי בס"א אינו אבל בספרים ישנים ישנם : ב) מ"א בעלמא כו'. פ"ה בשלמא מפגל בשחיטה כו' עד מרצת דאינו לפיגולו ולכן לרבנן ניתא דאינו מפגל עד בסוף א"כ בשעת הזאה לא דני פיגול אלא לר"מ דאמר מפגלין בחצי מתיר א"כ מיד בשפיגל נגמר פיגולו ותשאר מיא בעלמא קא מדי דבשלמא (כמו כן לר"מ) אי מעטא [לר"מ] משום עושה עלדעת הראשונה ופיגל בכל העבודה בכה"ג אמר רחמנא לפגל דלא משכחת פיגול אלא בחבי אלא למ"ד מעטא משום חצי מתיר מיא בעלמא קא מדי כך היא שיטת הקונטרס וא"ת כל פיגול הכי דיו א"כ לא נמצא פיגול לר"מ דכי חשיב בהו נפגל אף בשחיטה אי בקומץ וכי הדר זריק מיא בעלמא קא מדי וי"ל דלא אמרינן מיא בעלמא קא מדי אלא בעבודה אחת דאל"ל ואירע בו פסול אבל בשתי עבודות לא אמרי' מיא בעלמא קא מדי והזאות כולהו עבודה אחת ניתנו מיהו קשה דאמרינן לעיל בפרק ב' יכן בש"ס דמעילה גב: אם מחשבת המזמן קודם למחשבת המקום המפרש אילפא מחלוקת בעבודה אחת כגון שתי עבודות כגון שחט סימן אחד בחוץ לזמנו ושני בחוץ למקומו כו' ותירץ הר"ם דסבר אילפא דפיגול הוא מרצת כרבא ור"ת פי' דלא אמרינן מיא בעלמא מדי אלא בשתי מקומות כגון שחשב בפנים ומזה בהיכל דכיון שנסתלק מבפנים נגמרה מחשבתו והשתא ניתא דבשחיטה לא נמר עד לבסוף : ג) בארבעה פרים כו'. פ"ה ששחט פר או שעיר והזה בפנים ופיגל באחרונה ונשפך הדם ומביא אחר ופיגל נמי באחרונה בהיכל ונשפך ושחט שלישית . והזה על הקרנות בשתיקה . והאי דנקט הקונטרס מחרו קודם לקרנות לא דק דקרנות קודם וי"ל דמחרו עשה בשתיקה ומיהו קשה ז) דפ' דשלישית בא בין קרנות לשבע שעל מחרי (דאמר) [דהא אמרינן] נשפך הדם בין קרנות לשבע דמחרו אז באמצע חזור ומתחיל בראש [אא"ה שם לא נמצא זה"ל כ"א נתן מקצת מתנות שבמזבח ונשפך כו' עכ"ה] וי"ל דפיגל במוף שביעי דמחרו והרביעי בא לשעירים דסבר שעירים מעכבי וא"ה ממה הוו שעירים וי"ל דהיה נותן מתנה אחת על מחרו לעשותה שעירים וצריך לומר דפיגל באחרונה דאל"כ השאר מיא בעלמא קא מדי והאי דנקט בכל אחד נשפך הדם דבכולן (דשתינו) [גיל דצ"ל שבבי פי' שהולך בדרכי לבו עיין ערוך ערך שב] עסקינן דפיגל הרבה פעמים : ד) רבא . ס"א אביי : ה) במחשבה ופלגינו : ו) הקומץ. וא"ת האי קומץ היכי מיירי אי קודם הקטרה אבתי לא קרבו מתיריו ולא אמרינן פיגול עד שיקרבו מתיריו אפילו שעירים ואי לאחר הקטרה ג) הלא הוא עצמו הוא המתיר ובקנסרים תירץ (וכו') וקשה כו' ר"ל דלעולם איירי קודם הקטרה ובמנחות דדבר שאין לו מתיריו משקדשו בכלי הלכך אי לאו דהוא עצמו המתיר הו"א דהוא פיגול משקדשו בכלי : ז) והלבונה והקטרת : מ) הואכלו עד שיקרבו כל מתיריו שתלבונה כל הזריקה הם"ד : ע) שלא נזרק דמו כו' אחת מעכבת בהן דבשלמא : י) בעבודה אחת ושוב : יא) תיבת דם נמחק : יב) דרמבא לפגל : יג) נמי מעטא דר"מ : יד) משכחת פגול בזריקה כו' לפ"ד מעטה משום : טו) גמרה במחשבת פיגול : טז) ואחד לקרנות ואחד : יז) דכולן כפרה כפרה בפני עצמן כו' כדאלהן הוה מחבשרא עבודה כו' דפ"ינו אדר"ש ור' אלעזר לעיל בנשפך הדם בתמצע המתנות בהא מודו כו' הכא נמי הוי פיגול שהרי קרבו כו' דלא נגמרה זריקה מעולם : יח) לה לזריקה דם כו' כי חשב בחצי זריקה : יט) הקרנות דכתיב בהו ולקח כו' חד אמר שיהו מעורבין וחד אמר מזה : כ) למתן הקרנות אמר הכ"ר : כא) לעיל דאמר אם כלה : כב) אלמא קסבר ר"מ מפגלין : כג) מה"ד דתניינו ראשון דראשון : כד) למתני תו שנחן את הקומץ בשתיקה מה לי הקדים קומץ מה לי הקדים לבונה הם"ד : כה) בקונטרס קומץ ושותט נמי : כו) קרבו במתירין העבודה : כז) וקשה דכי פריך פיגל כו' מתיבת וקשה עד דתני פיגול לר"מ מוקף בחצי לבנה : כח) מיא ר"ל דפיגל באחרונה כו' אין בכך כלום כדמפרש ר"ת בסמוך : כט) תיבות פר שני נמחק : ל) מתיר הא הך עבודה : לא) נחלק דכיון דבעו שני כלים הוי פיגול משום דהוי כשני מינים ודבינו : לב) דקבלי דתחילת עבודה : לג) שהוה הראשונה : לד) לי מעטא דאין : לה) ר"ל דפלגא דקומץ אחרת אחרעא ופלגא אבקה במחשבת פיגול ומשלה בה האור ומתיבת דמיירי עד תיבת לא דהעלוהו ס"ד ל"ש : לו) קומץ פיגול דפלגא מחית אחרעא ופלגא אחרת : לז) לאכילה הייגו לשחיה : לח) קצת דאבר דחוץ : לט) מסקינן ליה ומיהו מתוך פ' הקונטרס דבגמ' משמע כו' שמפרש רבינו התם שהקומץ כולו חשיב אוכרה אחת מיעטה מעכב את רובה והחיה : מ) גרעי מאבר משום דכפרת [לשולא] אבל הקמ"ל דאדרבה דקיבין קמ"ל אבל אבר לא [מקע] אלא פלגא דשלמה בו האור . לשון מהר"ם : מא) הרצאה תוספות דאי אכלו כו' מתיריו ואי דאי העלה חציו כו' מההוא דאריעא ע"ב והא דקאמר : מב) לפי הקונטרס כו' ל"ל ק"ק

כבודה אמת . ל"ק

לעיל כח: [מנחות עה:]

ל"ל כ"ל

ל"ל כ"ל

ל"ל כ"ל

מנחת נדבה כסנים · כולה כליל ואינה נקמצת הלכך אין אחר מחירה: **וכן מנחת כהן משיח** · חביתי כהן גדול שמקריב בכל יום מחציתה בבקר ומחציתה בערב (ויקרא ו): ומנחת נסכים לא גרסי' דהא מיפלג פליגי בה מ"ן ונתן חילוק בין בלה עם הזבח לבלה בפני עצמו: **והדם** · הוא המחיר: **והנסכים הבאין בפני עצמן** · כין מ"ן שהתנדבן בפני עצמן כדאמר במנחות (דף קד:) מתנדב אדם מנחת נסכים בין שבאו בגלל זבח אלא שהביא י"ן היום זבחו ונסכיו למחר דאמר מר מנחתם ונסכיהם אף למחר אבל אם הביאן עם זבחו ופיגל בזבח נתפגלו הנסכים: **והכמים אומרים אף הבאים עם הנסכים** · דכיון דיכול להקריב נסכים למחר נמצא שאין הזבח מחיר ליקרב אלא הן מחירין את עצמן: **לוג שמן של מצורע** · שריו נאכלין כדילוף בפירקין לקמן (דף מד:): **אין חייבין עליו משום פיגול** · אם פיגל באכסא לא יא] נפגל הלוג ואינו"פ שהלוג הלוי באכסא כדכתיב על מקום דם האכסא (ויקרא יד) ואם לא נתן מדם האכסא תחילה אין נתינת השמן כלום אפילו הכי כיון דאדם מביא אשמו עכשיו ולוגו עד עשרה ימים נמצא שאין האכסא מחירו וכיון דאין לו מחירין אין חייבין עליו משום פיגול: **ר"מ אומר** · לוג הבא עם האכסא בו ביום חייבין עליו משום פיגול אם פיגל באכסא: **כין לאדם כין למזבח** · או לזה או לזה: **דמה מחיר בשרה למזבח** · דכתיב (שם ט) וזרקו והדר וערבו: **ועורה לכהנים** · יב] עור העולה אשר הקריבו אין לו אלא לאחר זריקה: **מעתה סעוף כו'** · בגמ' מפרש מנין דנאכל לכהנים: **דמן מחיר** יג] **לימוריסן ליקרב** · לפיכך פיגל באימורים בשעת עבודת הדם נתפגלו *פרים: **ר' שמעון** · אפרים הנשרפין פליג: **כל שאין מהן דמו על המזבח שאילון בשלמים** · יד] שפיגול כתיב בהו (ויקרא ז) אין חייבין עליו משום פיגול: **גמ' אקע פיגולו ממנו** · לקמן מפרש למאי הלכתא אקע: **מאי קאמר** · טו] קבעי למימר אקע פיגולו ממנו וגסיב טעמא דבא לידי פיגול: **אם אינו מתקבל** · בהקטרה: **היאך מביא אחרים לידי פיגול** · טז] המקטיר קומץ על מנת שיאכל שיריים למחר היאך מנחה מתפגלת אם אין הקטרתו יז] הקטרה והכי קאמר הוא עצמו לא כל שכן שיתקבל אחרי שמתקבל לרצון אחרים לפיגולו: **מאי קא משמע לן** · למאי מיבעי ליה הא יח] אקע פיגולו: **אי** · למימרא דאם אכל ממנו יט] אחרי שעלה אין חייבין עליו כרת: כ] **תנינן** · דבלאו עלה נמי אין חייבין עליו: **אלא** · להכי אתני אקיעה דכיון שעלה לא ירד: **תנינא ונשאתו חוץ לזמנו** · דהיינו פיגול: **הלן** · כאכל הלן: **אלא** · אהכי אקיעה אשם ירד לאחר שהעלוהו (לא) יחזור ויעלה: **תנינא** · כא] *בלאו הכי: **לא גריכא** · הא דעולה אלא אשמלה בו האור ואשמעינן דנעשה לחמו של מזבח ואפי' כב] ירדו יעלו והיא דקתני לא יעלו בשלא אשלה אשלה בו האור: **לא אמו** · דאם ירדו הגך פסולין משעלו לא יעלה: **(בחר)** אחר דלא גרסינן מנחת נסכים משום דפליגי בה בסיפא דהך משנה דקתני והנסכים הבאים בפני עצמן דברי רבי מאיר וחכמים אומרים אף הבאים עם הבהמה ובפני עצמן דקאמר הייט *כגון שהתנדב נסכים כג] כדאמר גבי מתנדב אדם מנחת נסכים בכל יום בין הבאין עם הבהמה כגון שהביא זבחו היום ונסכים מכאן ועד עשרה ימים ומיהו יש לייחס גירסת הספרים דמנחת נסכים מיירי במתנדב מנחת נסכים בכל יום והיא בבאין בפני עצמן מיירי במביא זבחו היום ונסכים ביום מחר אבל קשה שלא היה לו להפסיק בדם והוה ליה למיתני הכי והדם ומנחת נסכים ונסכים הבאין בפני עצמם ומנחת מיירי דתנא מנחת כהנים ומנחת כהן משיח תנא נמי מנחת נסכים: ולוג שמן של מצורע. גרלה דרבי שמעון דהכא הוא רבנן דלעיל גבי נסכים וקשה אמאי לא יעלה דתרוויהו חד טעמא הוא*: לאמר

[התי"ט כתב ישוב על זה]

מנחת כהנים ומנחת כהן משיח והדם והנסכים הבאין בפני עצמן דברי רבי מאיר וחכמים אומרים *אף הבאין עם הבהמה לוג שמן של מצורע ר' שמעון אומר *אין חייבין עליו משום פיגול ורבי מאיר אומר חייבין עליו משום פיגול שדם האשם מתירו *וכל שיש לו מתירין בין לאדם בין למזבח חייבין עליו משום פיגול העולה *דמה מתיר את בשרה למזבח ועורה לכהנים עולת העוף דמה מתיר את בשרה למזבח חטאת העוף דמה מתיר את בשרה לכהנים פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים דמן מתיר את אימוריהן ליקרב *ר' שמעון אומר כל שאינו על המזבח החיצון כשלמים אין חייבין עליו משום פיגול: **גמ'** אמר עולא *קומץ פיגול שהעלו על גבי המזבח פקע פיגולו ממנו אם אחרים מביא לידי פיגול הוא עצמו לא כל שכן מאי קאמר הכי קאמר אם אינו מתקבל היאך מביא אחרים לידי פיגול מאי קא משמע לן אי דאין חייבין עליו משום פיגול תנינא אלו דברים שאין חייבין עליהם משום פיגול הקומץ ט] והקטרת והלבונה ומנחת כהנים ומנחת כהן משיח י] ומנחת נסכים והדם אלא דאם עלו לא ירדו תנינא יא] *הלן והיוצא והטמא ושנשחט חוץ לזמנו וחוץ למקומו יב] אם עלו לא ירדו ואלא דאם ירדו יג] יעלו הא נמי תנינא *בשם שאם עלו לא ירדו כך אם ירדו לא יעלו לא צריכא שמשלה בהן יד] האור הא נמי אמרה עולא חדא זימנא *דאמר עולא לא שנו אלא שלא משלה בהן טו] האור אבל משלה בהן האור יעלו מהו דתימא הני מילי אבר

הכהן דאין לו כג] מחירין כדי נסכיה וקשה התינח קומץ אלא לבונה ומנחת כהנים תיפוק לי משום דאין בהם הרצאה ועוד דגבי דם כד] קאמר בפירוש משום מחיר והיכי משכחת לה דמחייב משום פיגול דאי אכיל ליה קודם שעשה מתנות הא כן ליכא הרצאה ואי מן הדם הנשאר במזרק לאחר שעשה מתנות ההוא אלו מחיר הוא ואם מאותו *שזרק על המזבח הא פקע פיגול ממנו ומאן לא שייך למימר גבי דם פקע פיגולו כי אם גבי הקטרה דוקא שנעשה לחמו של מזבח ותימה הוא כה] אם לא יתחייב בשירי הדם משום פיגול הא יש להם מחירין שהמתנות מחירות לשפיכות שייריים *למזבח כמו שמחירות את האימוריים ומאן כו] *כמו מתחילה כל טיפה וטיפה דאויא לזריקה חשיב כולה דם מחיר ונראה לפרש דהייטו טעמא דקומץ וכולהו דאי הוי בני חיובא כלי דיכן מקדשם בכלי וקידוש כלי הייט ההרצאה כז] דידיה *כיון דאיכא גופייהו מחיר אחד כדאמר לעיל (דף לד:) גבי קומאה יש לו מחירין משיקרבו מחיריו אין לו מחירין משיקדש בכלי: **והלבונה** · ואם תאמר והרי לבונה הקומץ מחירה כח] ואף על פי שיכול להקטירה קודם הקומץ כדאמר בהקומץ זוטא (מנחות פז:) מכל מקום קודם הקמילה ואלו נראה דאין להקטירה ויש לומר דמכל מקום לא הויא לבונה דומיא דשלמים דלבונה היא גופה מחיר שמתרת שיריים לאכילה ועיקר פיגול ילפינן כט] משלמים ואע"ג דשייך פיגול באימוריים וכמה דלא מיקטרי אימוריים כהנים לא מצי אכלי מכל מקום לא חשיבי מחיר כיון דאם נטמאו או אבדו שרי בשר באכילה ועוד יש לומר דלבונה אין לה מחיר בעבודת המזבח ולא הויא דומיא דשלמים שעבודת המזבח מחירין כגון זריקת הדם *אם תאמר אמאי לא חשיב הכא עצים כי היכי דחשיב לבונה אע"ג דלא חזיא לאכילה דאי הוה להו מחירין היה חייב עליהם משום פיגול כמו שחייבין עליהם משום טומאה אבל אין להם מחירין והן עצמן מחירין ויש לומר דלא שייך למיתני עצים דהיכי דמי אי כגון מתנדב עצים לא כדרבי דאמר בהקומץ רבה (מנחות כ:) דעטונים קמילה והצאה הוי דינם כמנחה ופטור על הקומץ וחייב על השיריים ואי בעצים דמערבה לא שייך בהו מתשבה דאי מתחשב בשעת הולכה ע"מ להקטירו למחר לא] *הוי הולכת עצים למערבה לגולי עצמן לאו עבודה היא ומיהו לחריפי דפומבדיתא בסוף הקומץ זוטא (שם דף יז:) משכחת לה בהקטיר שומשום על מנת להקטיר שומשום למחר דהקטרה מפגלת הקטרה ומאן אע"ג דחייבין על הנעשים משום טומאה אין חייבין עליהם משום פיגול דלאו קרבן גמור הם לרבנן דפליגי עליה דרבי בפרק הקומץ רבה (שם כ:) דלא נמי דלא גרסינן מנחת נסכים דפליגי בה בסיפא דהך משנה דקתני והנסכים הבאים בפני עצמן דברי רבי מאיר וחכמים אומרים אף הבאים עם הבהמה ובפני עצמן דקאמר הייט *כגון שהתנדב נסכים לג] כדאמר גבי מתנדב אדם מנחת נסכים בכל יום בין הבאין עם הבהמה כגון שהביא זבחו היום ונסכים מכאן ועד עשרה ימים ומיהו יש לייחס גירסת הספרים דמנחת נסכים מיירי במתנדב מנחת נסכים בכל יום והיא בבאין בפני עצמן מיירי במביא זבחו היום ונסכים ביום מחר אבל קשה שלא היה לו להפסיק בדם והוה ליה למיתני הכי והדם ומנחת נסכים ונסכים הבאין בפני עצמם ומנחת מיירי דתנא מנחת כהנים ומנחת כהן משיח תנא נמי מנחת נסכים: ולוג שמן

שנעשה נ"ק

ליטוד נ"ק

כיון שמתחלה כו' נ"ק

וכיון דאיכא גופייהו מחיריין אחריים לא מהני קידוש בכלי כדאמריין גבי קומאה כו' נ"ק

[ומ"ע תוס' מנחות יד. ד"ה והלבונה]

נ"ל הא נ"ק

נ"ל ולא נ"ק

נ"ל דלא כ"ק

רש"ק מ"ר

בין נ"ק

[יומא פ. לקמן מו. תולין קיד:]

לעיל יד. לקמן מו: שבועות ז.

מעילה ג: [כריתות יד.]

לקמן פד.

לקמן פד.

לאימורין נ"ק

לקמן פה:

שיטה מקובצת

ט) הקומץ והלבונה והקטרת · כ] תיבות ומנחת נסכים נמחק: ג] תנינא ואלו אם עלו לא ירדו הלן: ד] תיבות אם עלו לא ירדו נמחק: ה] ירדו דלא יעלו תנינא ותיבות הא נמי נמחק ובמ"י איתא תיבת נמי: ו] בהן את האור ז] בהן את

האור אבל משלה בהן את האור: ח] בה ונותן חילוק: ט] שתנתבו: י] זבחו היום ונסכיו למחר כו' ונסכיהם אפילו למחר: יא] לא נתפגל: יב] להבנים כתביהב עור העולה אשר הקריב: יג] ליקרב לפיכך כו' בשעת זריקת הדם נתפגלו: יד] כשלמים שהפיגול כתוב בהן: טו] קאמר דבעי למימר: טז] פיגול והמקטיר: יז] אם אין הקטרתו של קומץ הקטרה והא בעינן קרבו מתיריו אלא ודאי קרבו מתיריו קרינן ביה דפקע פיגולא ממנו ולכן קבע השיריים בפיגול והכי קאמר: יח] הא פקיעת פיגול הס"ד: יט] ממנו אחר שעלה: כ] מה"ד תנינא: כא] *בלאו הכי: כב] משעלו לא יעלו הס"ד ותיבת בחר נמחק: כג] מתיריו ח) ס"א לא גרסינן ובת"כ ליתא א"כ כדי: כד] דקאמר בפירוש משום כו' שעשה המתנות א"כ: כה] אמאי לא יתחייב: כו] כיון שמתחלה: כז] הרצאה דידהו כיון דאינהו נופייהו אין לה מתיר אחר כדאמר לעיל ולהלן (דף מה ע"ב) גבי: כח] מתירה לקטרה: כט] ילפינן מבשר שלמים והתם לא הוי מתיר לאחר ואע"ג כו' באימורים ואע"ג דמתיר הבשר דכל כמה דלא מצי אכלי כשר מכל שקום: ל] עצים ולרבי: לא] למחר הא הולכת עצים: לב] הם ולא קרבן: לג] נסכים כראמרינן מתנדב אדם:

ט) ר"ל דסס"ל גרסי בתוס' אחר תיבת מחיריין לא גרסינן וכתו"כ ליתא ל"ג כדי נסכה [ומיהו בתו"כ אלפינו כפי לו איתא את הקומץ ול"ע]

לג א מיי' פ"ג מהל' פסולי המוקדשין הלכה י :

לד ב ג מיי' פי"ח מהלכות פסולי המוקדשין הלכה כ :

[עיין לעיל מו: תוספות ד"ה אלא למעוטי]

לה ד מיי' שם הלכה יג :

אבר דמחבר · איכא מאן דאמר אבר דמחבר אבל קומץ דמיפרת אימא לא קמ"ל אמר רב אחאי הלכך "האי קומץ פיגול דפלגיה מחית אארעא ופלגיה אסקיה אמערכה ומשלה בו [ה] האור מסיקנא ליה לכוליה לכתחלה : אמר רבי יצחק אמר רבי יוחנן [ג] "הפיגול והנותר והטמא שהעלן לגבי מזבח פקע איסור מהן אמר רב חסדא מרי דיבי [ג] מזבח מקוה טהרה אמר רבי זירא "שמשלה בהן האור מתיב ר' יצחק בר ביסנא אחרים אומרים "וטומאתו עליו מי שטומאה פורחת ממנו יצא בשר שאין טומאה פורחת ממנו ואם איתא הרי טומאה פורחת ממנו על ידי האור אמר רבא על ידי מקוה קאמרינן מידי מקוה כתיב אלא אמר רב פפא בבשר שלמים עסקינן דלא חזי להקרבה רבינא אמר [ד] וטומאתו עליו מי שטומאה פורחת ממנו כשהוא שלם יצא בשר [ה] דבר שאין טומאה פורחת כשהוא שלם אלא כשהוא חסר : גופא "וטומאתו עליו בטומאת הגוף הכתוב מדבר [ו] אתה אומר בטומאת הגוף או אינו אלא בטומאת בשר נאמר כאן [ז] טומאתו ונאמר להלן טומאתו (עליו) [*בו] מה להלן בטומאת הגוף הכתוב מדבר אף כאן בטומאת הגוף הכתוב מדבר ר' [ח] יוסי אומר הואיל ונאמרו קדשים בלשון רבים ונאמרה טומאה בלשון יחיד בטומאת הגוף הכתוב מדבר רבי אומר ואכל בטומאת הגוף הכתוב מדבר אחרים [ט] אמרו וטומאתו עליו מי שטומאה פורחת ממנו יצא בשר שאין טומאה פורחת ממנו אמר מר רבי אומר ואכל בטומאת הגוף הכתוב מדבר מאי משמע אמר רבא כל קרא דלא מפרש ליה רב יצחק בר אבודימי וכל מתניתא דלא מפרשא לה [י] רב זעירי לא מיפרשא הכי אמר ר' יצחק בר אבודימי הואיל ופתח הכתוב בלשון נקבה וסיים בלשון נקבה ולשון זכר באמצע בטומאת הגוף הכתוב מדבר מתניתא דתניא אם נאמרו קלות למה נאמרו חמורות ואם נאמר חמורות למה נאמר קלות אם נאמר קלות ולא חמורות הייתי אומר על הקלות בלאו ועל החמורות במיתה לכך נאמר חמורות ואם נאמר חמורות ולא נאמרו קלות הייתי אומר על החמורות יהא חייב ועל הקלות יהא פטור לכך נאמר קלות מאי קלות ומאי חמורות אילימא קלות מעשר חמורות תרומה הייתי אומר במיתה השתא נמי הא במיתה [יא][ותו]ואי לא נאמר הייתי אומר במיתה דיו לבא מן הדין להיות כנדון אלא קלות טומאת שרץ חמורות טומאת מת ובמאי אי בתרומה אידי ואידי [יב] הוא במיתה ותו לכך נאמרו חמורות דבלאו הא במיתה היא (ואי לא נאמר הייתי אומר במיתה דיו לבא מן הדין להיות כנדון) ואי באכילת מעשר אם

*נאמר כאן וטומאתו עליו ונאמר להלן בזביחת מקדש עוד טומאתו בו · כך גירסת הקונטרס ובתורת כהנים ואית ספרים דגרסי ונאמר להלן כל אים אשר יקרב מכל זרעכם אל הקדשים אשר יקדישו בני ישראל לה' וטומאתו עליו (ויקרא כב) ויש לפרש דפשיטא ליה דאייתי בטומאת הגוף דאי בטומאת בשר הוה ליה למיכתב וטומאתם עליהן לשון רבים כדכתיב אל הקדשים לשון רבים אלא מ"ל גב דלא מסיק השתא אדעתיה חילוק לשון רבים היינו דליהוי שלמים לשון רבים אבל קדשים פשיטא ליה לשון רבים : נאכל

[פקע] שלא יתמיד האוכלו מדי : **מרי דיבי** · בעל השמועה יח] הזאת : **מזבח מקוה טהרה הוא** · לטהר את הטומאה משום דהטעהו : **וטומאתו עליו כו'** · לקמן מייתינלה בשמעתין(ג) למימרא דבטומאת הגוף יט] מדבר ואתאי קראי קראי (ויקרא ז) והנפש אשר תאכל בשר מזבח השלמים אשר לה' וטומאתו עליו יכול טומאת הבשר דנימא דהאי עליו אכשר קראי ונימא דטהור שאכל את הטמא תייב ת"ל וטומאתו עליו משמע שעדיין היא עליו ביטולין ליטהר הכתוב מדבר וזהו הגוף שטומאה פורחת ממנו על ידי טבילה ואם איתא דבשר קדשים יכול ליטהר על ידי מזבח מהיכא ילפי אחריים כ]דלא בבשר משתעי קרא הרי טומאה פורחת ממנו : **בבשר שלמים עסקינן** · דקרא בשלמים כתיב דאיכו דאוי למזבח ואין מפריש כא] מטומאתו: **רבינא אמר** · אף כב] אבדין הרלוויין למזבח כתיבי הכא דכתיב (שם) אשר לה' לרבות האימורים ואפילו הכי לא תקשה דשפיר ילפינן מינה דטומאה לאו עלייהו קאי מדכתיב וטומאתו עליו דמשמע בראוי להפריח טומאתו כשהוא שלם כעין שקיבלה כג] עליו בעוניה משמע: **בטומאת הגוף הכתוב מדבר** · שהרי עוסק בה והולך דכתיב (שם) כל טהור יאכל בשר וסמיך ליה והנפש אשר תאכל בשר וגו' אע"פ שהתחיל להזכיר הגוף בלשון נקבה והנפש אשר תאכל וכתיב וטומאתו עליו לשון זכר דמשמע דקאי אבשר כד] בטומאת הגוף דכר ולא בטומאת בשר : **או אינו אלא בטומאת בשר** · דהא עליו לשון זכר הוא והאוכל הוזכר בלשון נקבה : **הכי גרסינן** כה] **טומאתו טומאתו לג"ש** · ויליף מבילת מקדש דכתיב ביה עוד טומאתו בו (במדבר יט) : **הכי גרסי' נאמר כלן טומאתו** ונאמר להלן טומאתו : **הואיל ונאמרו קדשים בלשון רבים** · שלמים לשון רבים הן וטומאה בלשון יחיד דכתיב וטומאתו עליו ולא כתיב וטומאתם עליהם: **רבי אומר ואכל בטומאת הגוף הכתוב מדבר** · מקרא שלאחריו יוכיח על זה דכתיב בתריה (ויקרא ז) נפש כי תגע בכל טמא וגו' ואכל מבשר זבח השלמים וגו' ולקמיה מפרש היכי משמע ליה מואכל דקרא בתרא הוכחה על כו] ראשון שבטומאת הגוף הכתוב מדבר : **וטומאתו עליו** · משמע שעדיין לא נטהר ממנו במי שטומאתו פורחת ממנו הכתוב מדבר דאי בבשר לעולם כז] הוא עליו : **מאי משמע** · מקרא דבתריה דקמא בטומאת הגוף דלמא בטומאת הגוף כח] כדכתיב נפש אשר תגע בכל טמא וקמא בטומאת בשר מדלא כתיב וטומאתה עליה דמשמע דאותה נפש אשר תאכל בשר קאי : **וכל מתניתא דלא מפרש לה זעירי** · לקמיה מפרש מאי היא : **הואיל ופתח הכתוב בלשון נקבה וסיים בלשון נקבה ולשון זכר באמצע** · דכתיב (שם) נפש כי תגע בכל טמא ואכל מבשר זבח השלמים וגו' ולא כתיב ואכלה מבשר זבח כט] הוי אף הראשון אל תתמה עליו אם פתח וסיים בלשון נקבה ולשון זכר באמצע אף [על פי כן] בטומאת הגוף הכתוב מדבר ומסתברא הכי שהרי בטומאת הגוף היה עוסק והולך וכבר פסק מלדבר בטומאת בשר הכי כתיב קרא (שם) והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל הרי טומאת בשר והבשר כל טהור יאכל בשר פסק מטומאת בשר והתחיל בטומאת הגוף וסמיך ליה והנפש אשר תאכל וגו' ומשום דהזכיר הכתוב את האוכלו בלשון נקבה וכתב וטומאתו עליו בלשון זכר היינו סבורים שבטומאת בשר מדבר עכשיו ל] מקרא השני יוכיח שאף הוא בלשון הזה מדבר ואי קשיא שני כריתות בטומאת הגוף למה שלא כריתות הן בטומאת הגוף לא] ולקמיה מפרש בהאי פירקין (דף מו.) למאי איצטריכו : **מתניתא** · לא] דלא מפרש לה זעירי מאי היא איזה *משנה לא פירש יפה: **אם נאמרו קלות** · לענין אכילת קדשים בטומאת הגוף שהרי ב"ב לקמיה מפרש לג] ואזיל מאי קלות ומאי חמורות ומאי הייתי אומר : **אי נימא קלות מעשר חמורות תרומה** · שנאמרו שניהם בפרשה אחת (ויקרא כב) ולא יאכל מן הקדשים כי אם רחץ בשרו במים ואוקימנא ליה במעשר במסכת יבמות (דף עד:) דכתיב כי אם רחץ הא אם רחץ יאכל ואף על פי שלא העריב שמשו שאכל מעשר בלאו וכתיב ובא השמש וטהר ואחר יאכל מן הקדשים ואוקימנא בתרומה וכתיב בההוא עניינא אלא תרומה ומתו בו כי וגו' וקאמר התנא *אם נאמר מעשר לד] מה שאמור בו ולא נאמר תרומה הייתי אומר במיתה אבל השתא דנאמרו אינו במיתה והא מיתה כתיבא ביה : **ומו אם לא נאמרו הייתי אומר במיתה** · בתמיה מהיכא הייתי לי לה] בה מיתה הא לא מייתינן לה אלא בקל וחומר ממעשר ודיו לבא מן הדין להיות כנדון מה מעשר בלאו ולא במיתה אף תרומה בלאו ולא במיתה : **אלא קלות וחמורות דקאמר** · לטומאה קאי דכתיב התם טומאת מת וטומאת שרץ דכתיב (ויקרא כב) והנוגע בכל טמא נפש [וגו'] לו] או אים אשר יגע בכל שרץ דכתיב בתרוייהו אכילת תרומה הוא באכילת תרומה במיתה ומאי על הקלות בלאו דקתני : ואם

[כ"ה בנ"א וכ"ל כמגלה מפרש"]

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה פקע איסורן וכו' ידע יעלה · כ"כ פי' אכל לענין זה לא פקע איסורו [שם אכלו נאמר] שהעלו מייב וכ"מ לדבר מדפי' כמתניתין דתשיב דם וקומץ שאין בהם משום פיגול משום דאיסורו מתיר מיפוח ליה דלא שייך [כיון פיגול דאי] אכלן קודם שהעלו מהן אלא דאי לאחר מהן שהעלו איסורו פקע [ואי אכלה פקע איסורו מהן שאם ירצו יעלו וזה הכריחו לרש"י לפרש כן: (ב) ד"ה ומומאתו וכו' כשמעתין וכיון לא מתמרא :

(ג) ד"ה בריתא

(ד) ד"ה אם נאמר מעשר שאמור בו ולא ולא נאמר כו' ע"ק

מסורת הש"ס

(ה) גרלה דע"ל לכך נאמרו חמורות דבלאו הא במיתה הוא ותו ואי לא נאמרו חמורות הייתי אומר וכ"ל דהכ"ל לא גרסי כלל בתחלה להשתא נמי הא במיתה ·

(ו) אינא לימר כיון דמשלה האור בבקעתו נקלם כולה בקרושה : יד] דמשלה משלה תיבת מקומץ נמחק : טו] כיון דחשבת ליה : טז] הקרקע ויעלה דהא : יז] ומטא להכי נמי ושלא : יח] השמועה הלוז הס"ר : יט] הגוף הכתוב מדבר וזהו מו מאת הגוף ואהא : כ] דלאו בבשר : כא] ואין מפריח טומאתו : כב] אף אאברין : כג] שקיבלה דעליו : כד] אבשר אפ"ה בטומאת : כה] נרסינן ת"ל טומאתו : כו] על הראשון : כז] לעולם היא : כח] הגוף קאי כדכתיב נפש כי תגע בכל טמא וכו' דמשתמע מינה דאוהנפש אשר : כט] זבח א"כ לא חש הכתוב לשנוי אף על הראשון אל תתמה כו' באמצע דאף הוא בטומאת הגוף : ל] עכשיו דאף הוא בטומאת הגוף : לא] הגוף ולקמן בפירקין מפרש ותיבת בהאי נמחק : לב] מתניתא דמפרש ליה זעירי מאי היא איזה בריתא פירש יפה הס"ד : לג] מפרש לה ואזיל : לד] מעשר כמה שאמור בו ולא כו' : לה] תיבת בה נמחק : לו] נפש וגו' או איש אשר יגע בכל שרץ כתיב בתרייהו אכילת מעשר : לז] ובמאי על איזו אכילה אי בתרומה על שתי הטומאות ·

שיטה מקובצת

א] בו אית האור מסקינא: ב] הפיגול והנותר והטמא כו' · וא"ת מעמא מאי בנותר ומטא בשלמא בקומץ דהוי מתיר משום (דעולה) [מעמא דעולא] דלעיל דאם אחרים כו' אבל האי מעמא לא שייך בנותר ומטא [אפי' אי אמרינן] דמשמע אף באימורים וי"ל משום דנעשו לחטו של מזבח ולא נהיראא דא"כ לעיל אמאי קאמר עולא בקומץ (נמי) דמעמא משום דאחרים מביא כו' (אבל האי) [דהאי] מעמא לא שייך בנותר ומטא דמשמע דמיירי אף באברים וי"ל (ה כ א) [דאין הכי] נמי [דקאי] האי [מעמא] משום אם אחרים כו' מיהו כיון דגלי בקומץ מהאי [מעם דאם משלה בו את] האור מפקינא הפיגול גלי בכל שאר איסורים : ג] דיכי וכי מזבח מקוה טהרה הוא אר"ז שמשלה בהן את האור: ד] אמר אף אימורים בשמעתא [ומטאתו:] יצא בשר שאין טומאה פורחת ממנו כשהוא שלם : ו] הגוף הכתוב מדבר אי אתה : ז] כאן · פ"י וטומאתו עליו ונאמר להלן עוד טומאתו בו אמור עליהם לדורותיכם כל איש אשר יקריב מכל זרעכם אל (הקודש) [הקדשים] אשר (יקריבו) [יקרישו] בני ישראל (אל ה') [לה'] וטומאתו עליו : ח] ר' אחיא אומר הואיל ונאמרו קדשים בלשון רבים פ"ה שלמים ושקה דהוי ליה למימר הואיל ונאמרו שלמים בלשון רבים · ועוד קשה דבלשון יחיד לא היה יכול לומר אלא בלשון שלמים וא"כ משמע דאף שלמים הוא לשון יחיד ועוד קשה דמאי קאמר וכתיב וטומאתו עליו בלשון יחיד עליהם מבעיא ליה הי"ל יכול לומר עליהם הא אבשר זבח קאי דבלשון יחיד משמע לכך נראה כני' הספרים ונאמר להלן כל איש אשר (יקריב) [יקרב] כו' ותהם ע"כ בטומאת הגוף אייתי דאי אבשר הוי ליה למימר עליהם כי היכי דכתיב קדשים והשתא שפיר יליף ר' אחיא מדכתיב אל הקדשים ולא כתיב אל הקודש אשר יקדישו אלא [לשון רבים] וסיפא לא נקט עליהם ש"מ בטומאת הגוף מייתי וכמו דכאן קאי אטומאת הגוף ה"נ בשלמים קאי אטומאת הגוף:ט) [אחרים אומרים : י] לה ועיירא ותיבת רב נמחק : יא] במיתה ותו' פ"י ט) והו לכך נאמרו חמורות דבלאו הא במיתה הוא: נאבר חמורות הייתי אומר : יב] אידי ואידי הא במיתה הוא [ותו] לכך נאמרו חמורות כו' הוא ואי מעשר והשאר נמחק: יג] איכא לימר כיון דמשלה האור בבקעתו נקלם כולה בקרושה : יד] דמשלה משלה תיבת מקומץ נמחק : טו] כיון דחשבת ליה : טז] הקרקע ויעלה דהא : יז] ומטא להכי נמי ושלא : יח] השמועה הלוז הס"ר : יט] הגוף הכתוב מדבר וזהו מו מאת הגוף ואהא : כ] דלאו בבשר : כא] ואין מפריח טומאתו : כב] אף אאברין : כג] שקיבלה דעליו : כד] אבשר אפ"ה בטומאת : כה] נרסינן ת"ל טומאתו : כו] על הראשון : כז] לעולם היא : כח] הגוף קאי כדכתיב נפש כי תגע בכל טמא וכו' דמשתמע מינה דאוהנפש אשר : כט] זבח א"כ לא חש הכתוב לשנוי אף על הראשון אל תתמה כו' באמצע דאף הוא בטומאת הגוף : ל] עכשיו דאף הוא בטומאת הגוף : לא] הגוף ולקמן בפירקין מפרש ותיבת בהאי נמחק : לב] מתניתא דמפרש ליה זעירי מאי היא איזה בריתא פירש יפה הס"ד : לג] מפרש לה ואזיל : לד] מעשר כמה שאמור בו ולא כו' : לה] תיבת בה נמחק : לו] נפש וגו' או איש אשר יגע בכל שרץ כתיב בתרייהו אכילת מעשר : לז] ובמאי על איזו אכילה אי בתרומה על שתי הטומאות ·

ואם לא נאמרו הייתי אומר כו' ל"ג הכא דליכא למיפרך דיו דהא קלות נמי במיתה: **ומי כתיבי מעשר**. קאמר דאם לא נאמרו חמורות הייתי אומר על טומאת שרץ בגלוי יב) על טומאת מת במיתה לכך נאמרו טומאת מת חמורות ונאמר בהו גלוי בהו מיתה (ח) במעשר ואם לא נאמרו יג) *קלות תורה אור

הייתי אומר על החמורות במיתה הא טומאת שרץ הוא דאתיא בק"ו: **ודיו לבא מן הדין להיות כנדון**. ולא אמינא בה מיתה אלא גלוי: **וסבי קאמר אילו נאמר טומאת שרץ ונאמר מעשר**. בגלוי כדאיתא ותרומה במיתה כדאיתא ולא נאמר טומאת מת הייתי אומר קלות על הקלות בגלוי יד) בטומאת קלה דשרץ על אכילת קלות כגון מעשר יהא בגלוי כדאיתא וקלות על החמורות במיתה וטומאת שרץ על אכילות החמורות כגון תרומה במיתה כדאיתא ומיתה הוא גמרינן דמה שרץ קלות על החמורות במיתה אף חמורות טו) *על קלות נמי במיתה דמה לי טומאה חמורה ואכילה קלה מה לי אכילה חמורה וטומאה קלה טז) (וטומאת המת על אכילת מעשר תהא במיתה) לכך נאמרו חמורות טומאת המת יז) על אכילת מעשר שלא תהא במיתה ופירש בה אלא ולא במיתה לומר לך שהיא בחזקה: **אלא מאי נינהו כו'**. ריש"א דברייתא בת"כ לענין פיגול תתני יכול לא יהא חייב אלא על הבשלמים בלבד ת"ל לענין טומאה וימנו מקדשי ולקמן יליף טומר חילול חילול מטומאה ופיגול בענין עון מנותר: **אלא מאי נינהו**. מרבה אלא כיולא בשלמים שהרי כלל ופרט יח) אמור כאן כדמפרש לקמן ונימא מה הפרט מפורש נאכלין לשני ימים כו': **מ"ל מעשר**. ריבויא הוא דכתיב גבי פיגול (ויקרא ז) מבשר זבח השלמים ועלה קאי והנפש האוכלת ממנו עונה תשא: **עד שאני מרבה**. כלומר אחרי יט) שאני מרבה עמהם אף לוג שמן של מצורע אם פיגל בדם האשם נתפגל אלוג: **אלמוד לומר**. לענין טומאה אשר הם מקדישים גבי וימנו כתיב ואתי טומר חילול חילול מטומאה מה טומאה הכל בכלל אף טומר הכל בכלל בטומר כתיב כי את קודש ה' חילל (ויקרא יח) ובטומאה כתיב וימנו ולא יחללו (שם כב) והדר אתי פיגול עון עון מנותר: **אף כל שיש לו מפירין**. אי לאדם אי למזבח ועולה יצאת *)מתימורי שלמים וכן אימורי כל הקדשים כ) ובשר כל הקדשים הנאכלין יצאי מבשר שלמים שאין לו מתירין אלא לאדם ומיירבן עליו: **כיולא בשלמים מאי ניהו**. דקתני לעיל אי אינו מביא כו' אלא כא) (ב)כיולא: **שאכל**. כלל מבשר שלמים פרט יאכל חזר וכלל: **שני פרי כללי דסמיכי** כב) **נינהו**. אלא נכתב הפרט אלא בסוף: **הטל פרט ביניהם**. כג) הכתוב אחריהם המל ביניהם ודומם כו' הלכך אי לאו דרבי רחמנא מבשר כד) תחילה הוה דיינינן ליה במה הפרט מפורש כו': **מייבין עליו משום פיגול**. אם בא עם האשם ופיגל באשם ואף על גב שאם הם היה רולה יכול להביאו מכאן ועד עשרה ימים כדלקמן אין ליה לרבי מאיר הביאו עם האשם דם האשם הוא המתירו למתן בהונות ומתירו לאכילה שמתירי אלוג נאכלין כדאמרינן בשמעתא דלקמן: **אמר רב יוסף** כו) **רבי היא כו'**. וסבר לה כרבנן דהוליל ואפשר להביא נסכים לאחר זמן אין דם הזבח מפגלין ואפילו הביאן עמו ולוג שמן נמי הא דקתני כז) נמי פיגול לא שיהא דם האשם מפגלו אלא מחטאת שמן עצמו שמזה ממנו שבע הזאות בפנים הם מפגלין אותו אם הזה על מנת לאכול שיריו חוץ לזמנו והוא נאכל ליום ולילה כדמרבינן ליה לקמן עם שאר קדשי קדשים: **ומדשמעינן ליה לרבי** כח) **דאמר לוג שמן של מצורע מתנותיו שרו ליה**. להכניס דאמר אף על פי שמזרק דם האשם יש מעילה בשמן עד שיתן שבע הזאות של לרבי גבוה הלכך מתנותיו מפגלין ליה שהן כפ) מתירין: **ולא נהנין**. מדרבנן עד שיתן מהנותיו ל): **ולא מועלין**. דקסבר דם האשם מתירו להכניס וכל שיש בו שעת היתר להכניס אין בו מעילה: **רבי** לא) **אומר מועלין בו עד שיתן שבע הזאות של גבוה**. אבל מתן בהונות דלאו עורף גבוה הוא ולאי לא פליג רבי: **ושוין**. שאפילו כתן מהנות גבוה אסור הוא לב) מדרבנן עד שיתן אף מתן בהונות: **אמרוס**. רבנן להא דרב יוסף: הכא

*) [ל"א מתימורי שלמים לפי שאין לדם מתירין אלא למזבח]

מתנות טו: ע"ם מיהו גם במשנה דלעיל דף מג. תנן לוג שמן של מצורע וכו' ורבי מאיר אומר חייבין עליו משום פיגול ואוני יש לגרוס כבא דתנן לוג שמן וכו' והש"ס קיצר ליבא דמתניתין כמו בכמה שאר דוכתי כמ"ש תוס' מוכס ד. ד"ה בית שוד שם יג. ד"ה ובכן וכ"כ עוד שבועות יט: ד"ה שבועות דדלך הש"ס לקצר בסמכנה שבבית וכ"כ עוד לעיל כה: ד"ה ובכי]

על מובח החיצון והחייבין עליהן אף כל שישנו: ס) האיל שאינן על מובח כו' אין חייבין עליהן משום פיגול ס"א אמר מר כיוצא: ע) לשלמים שכן מעונין בסמיכה: י) מביא זבוד היום ונפסין מיכן עד ר' ימים: יא) מעולין בו עד: יב) בלאו ועל טומאת: יג) כלום הייתי אומר כו' הוא דהוה אתי' בק"ו: יד) בלאו טומאת קלה: טו) חמורות דחיינו טומאת מת על מעשר קלות: טז) וטומאה קלה לכך נאמרו כו': יח) המת חמורות על אכילת מעשר ופירש בה לאו ולא מ"מה לומר לך שהיא באוהרת בלבד הס"ד: יט) ופרט וכלל אמור: כ) אחרי. מ"ר שהתחלתה לרבות ארבה כו': כא) הקדשים מאימורי שלמים יליפי שאין להם מתירין אלא למובח ואתרבו בשר כל הקדשים שהן הנאכלים: כב) אלא מאם האכל ותיבת כיוצא נמחק: כג) דסמיכי אהדדי בינתו: כד) בינהם הפרט וכתיב: כה) מבשר הוה דיינינן ליה כו' מפורש כו' ולא הוי אתי אלא בבור הס"ד: כה) שאם רצה היה יכול להביא כו' דם האשם מתירו למתן בהונות ושיריו לאכילה דשיריו הלוג נאכלין: כו) יוסף הא מני רבי: כז) דקתני פיגול: כח) לרבי לוג ותיבת דאמר נמחק: כט) שהן מתיריו הס"ד: ל) שיתן מהנותיו שבע הס"ד: לא) רבי. גליון דמדה הוא דכיון שניתנו ממנו המתנות שהן צורך גבוה שוב אין מועלין בהן אע"פ שלא ניתן ממנו לבהונות. ע"כ: לב) הוא באכילת מדרבנן: לג) מכאן הוי מצי למיפרך לקמן כן הוא בס"א: לד) כן ויל דהכא איירי לגבי אכילה להני מרבנן (הדמים) (הדומים) לאכילה. ת' מהר"ם ז"ל: לה) ונבדה לאפוקי בכור: לו) מקרא אריכא ודריש מבשר ובח: לז) שלמים דריש משמע דמקיש:

נאכל ליום ולילה מנין. לקמן בסוף דם חטאת (דף לח.) דדרשינן מהיקישא דזאת התורה מה שלמים מפגלין כו' וגרלאה דהאי תנא ליה ליה ההוא היקישא דאי אית ליה לא הוה צריך לכל הך ייתורים: **ואתי** טומר חילול מטומאה ואתי פיגול עון עון מנותר. מכאן לג) הוה מצי למידק לקמן (דף כ:) דדבר הלמד בגזירה שוה חוזר ומלמד בגזירה שוה:

כיוצא בשלמים מאי היא בכור. משמע דבכור דמי לשלמים מפי משאר קדשים ובעלמא איכא כן לד) דאמר מתמות (דף לא:) מה שלמים באין בעבר ובדבה אף כל בא בעבר ובדבה לה: **אלא** מאם האכל יאכל. ואמ"ג דאמרינן לעיל בסוף פרק שני (דף כח:) בשחי אכילות הכתוב מדבר תרתי שמע מינה מדלא כתיב האכל האכל לא יאכל יאכל כדאמר בריש הקומץ רבה (מנחות דף יז:) ומיהו רבי אליעזר דמוקי לה התם בדרשא אחרינא נפקא ליה הך דרשא מקרא אחרינא *וכרבא דמפרש לעיל בסוף פרק שני (דף כח:) סלהו מקרא לו (אחרינא) [אחריכא] ודרים מבשר זבח שלמים מה שלמים מפגלין ומתפגלין כו' לא כמו שפירש שם בקונטרס מדכתיב זבח שלמים לז) דמשמע דמקים זבח לשלמים אלא אהך ברייתא סמוך והקשה ה"ר חיים אמאי אביק לשון הברייתא דהוה ליה למימר מה שלמים מיוחדים שיש להם מתירין בין לאדם בין למזבח ועוד דמליאתא דמפגל ומתפגלין לא *ממעטינן דם דדם מפגל ומתפגל כדתניא בתוספתא דחריקה מפגלת ומתפגלת שהדם מפגל הבשר ומתפגלת על ידי זריקה אם זרק על מנת לאפוך שיריה למחר: **ודרנם** בכלל ופרט. ומ"מ לריבי ייתורי לגעיל דמכלל ופרט לא מרבי אלא הדומה לפרט בכל לדדין: סד"ל

ומנחת כהן משיח ומנחת נסכים והדם ר"ש אומר מה שלמים מיוחדין ז) *ששיש בו על מזבח החיצון וחייבין עליו אף כל שישנן על מזבח החיצון חייבין עליו משום פיגול יצאו פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים הואיל ח) שאין על מזבח החיצון כשלמים אין חייבין עליו משום פיגול [אמר מר] כיוצא בשלמים מאי ניהו בכור דנאכל לשני ימים ולילה אחד במאי אתי אי במה מצינו איכא למיפרך מה לשלמים ט) שהן טעונין סמיכה ונסכים ותנופת חזה ושוק אלא *מאם האכל יאכל הני תרי כללי דסמיכי אהדדי נינהו אמר *רבא *כדאמרי במערבא כל מקום שאתה מוצא שני כללות הסמוכים זה לזה הטל פרט ביניהם ודונם בכלל ופרט: עד שאני מרבה לוג שמן של מצורע: **הא מני** רבי מאיר היא דתניא *לוג שמן של מצורע חייבין עליו משום פיגול דברי רבי מאיר אימא סיפא ומרבא אני מנחת נסכים והדם אתאן לרבנן *דתניא נסכי בהמה חייבין עליהן משום פיגול מפני שדם הזבח מתירן ליקרב דברי רבי מאיר אמרו לו והלא *אדם מביא י) את זבחיו היום ט)ונסכיו מיכן עד עשרה ימים אמר להן אני לא אמרתי אלא בבאין עם הזבח אמר רב יוסף הא מני רבי היא דאמר לוג שמן של מצורע מתנותיו שרו ליה ומדמתנותיו שרו ליה מתנותיו מפגלי ליה דתניא *לוג שמן של מצורע מועלין בו עד שיזרוק הדם נזרק הדם לא נהנין ולא מועלין רבי אומר מועלין יא) עד שיתן מתנותיו ושוין *שאסור באכילה עד שיתן מתן שבע ומתן בהונות אמרוה קמיה דרבי ירמיה אמר כ)גברא רבא כרב יוסף לימא כי הא מילתא

*) [ע' תוס' ר"ה ל: ד"ה ומתקלקלו] כ) [לקמן ק: כתובות מג.]

שיטה מקובצת

ח) אומר קלות על הקלות בלאו וקלות על החמורו': כ) חמורות על הקלות עם במיתה לכך: ג) כל ששיריו נאכלין: ד) למובח. מ"ר וחייבין עליהן משום פיגול אף: ס) פיגול מרבה אני חטאת השוף שיש לו מתירין לאדם מרבה אני פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים שיש להם מתירין למובח ומוציא כו' כל זה מצאתי בס"י והיא נוסחא אמתית אלא גרס כלל השולה כו': ו) והקטרת ומנחת נסכים ומנחת כהנים ומנחת כהן משיח ונסכים ותיבת ומנחת נמחק: ז) מיוחדין ששונו

לו א מיי' פ"ה מהלכות מחוסרי כפרה הל' ד:

לז ב מיי' פ"ב מהלכות מעילה הלכה י:

לח ג מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הל' ג:

ע"ל אלא קלות וגו' הל"ק בלאו בתקום תיבת קלות

תוס' קיט:

טומאת מת על קלות מעשר נמי ל"ק

ל"ק מ"ז

הגהות הב"ח

(ח) רש"י ד"ה ואי בתחילה וכו' דלא תימא ואם לא נאמרו כלום הייתי: (ב) ד"ה כיוצא וכו' כיוצא סס"ד ואח"כ מ"ה הני מרי וכו' בסוף סס"ד ואח"כ מ"ה כמל וכו' כיוצא סס"ד ואח"כ מ"ה כאכל כלל וכו' וכלל סס"ד ואח"כ מ"ה ודומם כו' הילך:

גליון הש"ס

גמ' ואתי טיהר חילול. ע"ל דף מו ע"א תוס' ד"ה ב ג:

ל"ל רבינא

[מנחות טו: ע"ם מיהו גם במשנה דלעיל דף מג. תנן לוג שמן של מצורע וכו' ורבי מאיר אומר חייבין עליו משום פיגול ואוני יש לגרוס כבא דתנן לוג שמן וכו' והש"ס קיצר ליבא דמתניתין כמו בכמה שאר דוכתי כמ"ש תוס' מוכס ד. ד"ה בית שוד שם יג. ד"ה ובכן וכ"כ עוד שבועות יט: ד"ה שבועות דדלך הש"ס לקצר בסמכנה שבבית וכ"כ עוד לעיל כה: ד"ה ובכי]

ל"ל שישנו על כו'

ל"ק

תוס' סה: ד"ק סד: כתובות נא. ע"ש שבועות ס.

תוספתא רפ"ה מנחות טו: